

Devrim ve Roger Federer'in Tenisi. Birbirleriyle Nasıl Bir İlişkileri Var? Aslına Bakarsınız Bir Hayli Fazla!

23.06.2020 • Bob Avakian'ın Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Bob Avakian'ın aşağıdaki makalesi 1 Haziran 2020 tarihinde revcom.us web sitesinde yayınlanmıştır.

Kaynak için bkz: <https://revcom.us/a/650/bob-avakian-revolution-roger-federers-tennis-en.html>

Bu makalenin başlığı pek çok kişiye sürpriz gibi gelecek, en azından Roger Federer'in kendisine öyle gelecektir, çünkü kendisi açık bir şekilde, bahsettiğim devrimin bir savunucusu değildir. Yani kendisi dünyada egemen olan kapitalist-emperyalist sistemin yerine sosyalizmi ve son tahlilde de tüm dünyaya komünizmi getirecek bir devrimin savunucusu değildir. Federer yalnızca -benim de bahsedeceğim üzere- dünya çapında bir tenisçi değil; tenisteki başarılarının sayesinde yaptığı sözleşmeler ve yatırımlar ile aynı zamanda milyarder olmanın eşliğinde bir multi milyonerdir (Aynı zamanda Federer, kayda değer meblağları ve kendi bireysel çabalarını Afrika'nın güneyindeki çocuklara ayırmış ve bu yüzden genel olarak takdir edilen ve saygı duyulan bir şahsiyettir. Hatta biraz "ucuz" kaçma riskine rağmen, kişisel seviyede kendisine "iyi bir insan" da diyebiliriz. Küçük bir ülke olan İsviçre'den gelen Federer, sadece tenis hayranları arasında değil, fakat dünya genelinde en çok tanınan profesyonel sporculardan bir tanesidir ve bunun sebebi yalnızca korttaki başarısı ya da "markasını iyi pazarlaması" da değildir, aynı zamanda insanların onun kişiliğinde gördükleri şeyler de bu süreçte etkilidir)

Bu makalenin başlığında da öne çıkartıldığı gibi, Federer'in tenisinin devrimle pek çok anlamda bir ilgisi bulunuyor. Bu durum açıkça doğru olmakla birlikte, anlaşılabilmesi için hem Federer'in tenisteki şahsına münhasır eşsiz yaklaşımının ve performansının ve de benim bahsettiğim devrimin ne ve nasıl olması gerektiğine dair bir yaklaşım gerekiyor. Burada doğrudan erkekler

kategorisinde tüm zamanların en iyisi Federer mi, yoksa rakiplerinden Novak Djokovic veya Rafael Nadal mı gibi bir tartışmaya girmeyeceğim.

Federer'in tenisini tanımlayan ve kendisini en büyük rakiplerinden ayıran şey 20 yaşından şimdi 40 yaşına yaklaşırken bütün bu zaman boyunca kazandığı başarılar veya tenisteki yirmi yıllık bir sürede en üst seviyede oynaması değildir; hayır bunun sebebi oyununun "sanatsal niteliği" ve "güzelliğidir". Ve benim de bahsettiğim devrimin rehberi, komünizm ve daha da geliştirilmiş haliyle -on yıllarca sürmüş ve öne çıkarttığım çalışmaların bir sonucu olan **yeni komünizm** ileşunu söyleyebiliriz: devrimin ve getirmek istediği radikal derecede farklı bir dünya ve toplumun temel hedeflerinden ve gereksinimlerinden de bir tanesi, **güzelliğin ve sanatsal niteliğin** insan uğraşısının farklı boyutlarında mayalanması gerektiğidir.

Daha önce de belirtmiş olduğum üzere, insanın varlığını tanımlayan temel niteliklerden bir tanesi "hayret etme ihtiyacıdır". Roger Federer'in tenisinde şüphesiz devamlı bir hayranlık uyandırma var. Bu sadece maçları sırasında devamlı bir şekilde, hayal dahi edilemeyecek toplara bir şekilde gerçekleştirdiği vuruşlar değildir. Bu sadece, eğer dikkatle izlersiniz görebileceğiniz üzere, Federer'in top toplayıcılara topu gönderirken bile inanılmaz bir beceri ve sanatsallık kullanması da değildir. Her şeyden daha çok, bu Federer'in kortta topa vurmak için edindiği pozisyon ve o pozisyona gelebilmek için yaptığı ayak hareketleridir. Eğer bakacak olursanız, erkekler tenisinin en iyilerinin -Djokovic ve özellikle Nadal da dahil- hareketleri ve topa vuruşları sırasında çeşitli sesler çıkarttıklarını; duyulabilir ve genellikle güçlü sesler çıkarttıklarını fark edebilirsiniz. Fakat Federer sessizce hareket eder, efor sarf etmiyormuşçasına hareket eder, vuruşlarından duyulan tek ses, inanılmaz bir kararlılıkla topu göndermek istediği noktaya doğru raketin gelen topa buluşma sesi olur. Bu noktada kullanılacak bale veya başka dans çeşitleriyle kurgulanabilecek metaforlar klişeden ziyade Federer'in hareketlerinin akışkanlığını ve güzelliğini yakalamaya yaklaşır.

Djokovic ve Nadal bariz bir şekilde çok iyi tenis oyuncularındır ve haklı bir şekilde tüm zamanların en iyileri içinde yer alırlar, ancak Federer'in onlardan ayrıldığı nokta (bu ilk bakışta ne kadar ironik veya mantığa aykırı gözükse de) bu oyuncuların en büyük güçlerinin maçlarda ve turnuvalardaki devamlılıklarıyken, Federer rakiplerine kıyasla genellikle daha fazla "kâh

düŒer, kâh ayağa kalkar". Nadal acımasızdır, her puanı, her vuruŒu Œiddetle oynar, sanki tüm maç bu vuruŒa bađlıymıŒ gibi oynar. Nadal'ın rakiplerine karŒı acımasız ve yüksek yetenekli vuruŒları onun büyük baŒarisinin arkasında yatan durumdur bu. Djokovic için ise oyununun anahtarı savunma yetenekleridir, ki bu da büyük ölçüde fiziksel esnekliğine bağlıdır: iyi ayarlanmış veya çok güçlü servisleri ve kuvvetli vuruŒları karŒılayabilir, bu durum Djokovic'i çoğunlukla "nötr" bir duruma hatta kimi zaman avantajlı konumuna getirir ki, bu Œekilde defansif oyunu kaçınılmaz bir Œekilde sayıyı kazanmak için ofansif bir oyuna dönüŒür. Burada da birbirlerinden farklı Œekillerde bunu baŒarıyor olsalar da Nadal ve Djokovic'in muazzam güçleri ve ortak noktası devamlı amanvermezlikleridir.

Federer'de ise durum farklıdır. Birden fazla gözlemcinin yorumladığı gibi, Federer bir sanatçıdır. Ve her sanatçıda olduğu gibi Federerle baŒkalarının aŒamayacađı dahilikler yaŒanırken aynı Œekilde bu dehanın her zaman parlamadığı zamanlar da yaŒanır. Yine ironik olarak, bir noktaya kadar Federer'in hataları (spesifik olarak tenis terminolojisinde "zorla yaptırılmayan hata") kendi harika yeteneklerinden gelmektedir, ki bu kendisini farklı Œekillerde gelen topları karŒılamak için konuşlanma ve "raket yetenekleri" ile farklı varyasyonlarda vuruŒları yapabilme olanağı sağlamaktadır. Pek çok defa Federer kendisini bir vuruŒ tercihi yapmak için çok fazla seçenek içinde bulur, ve yine oyunun farklı zamanlarında hızlı bir Œekilde oynamaya zorlanması veya içgüdüleriyle hareket etmekten ziyade elinde çok fazla seçenek bulunması Federer'in zekasıyla "kendini alt etmesi" ile sonuçlanır, bazı zamanlarda topu nereye ve topa nasıl vurması konusunda "son saniyede fikrini deđiŒtirmesi" olayı da zayıf bir vuruŒ çıkarmasına ya da nispeten basit bir vuruŒu kaçırap sayıyı kaybetmesine sebep olur. Federer'i özgünce baŒarılı ve izleyenlerin nefesini kesen, diğerlerinin denemeye cesaret edemeyeceklerini deneyen, en yükseklere ulaŒmanın yolunu bulmak için bazen anlık olarak düŒmeyi göze alan sanatçıyı görebilmektir.

Federer'in sahadaki performansının her bölümünde bu ortaya çıkar. Federer'in oyununda sanatsal kurnazlıkla birleŒmiŒ rakipsiz bir isabetlilik vardır. Bu en konsantre dıŒavurumunu belki de Federer'in servisinde (oyunu baŒlatan) bulur, ki bu servis erkekler tenisinde en etkili ve en iyilerdendir. Federer özelinde, bu salt hız ve kuvvetle ilgili değildir -erkekler kategorisinde Federer'i bu alanda büyük oranda geçen pek çok kiŒi vardır-, gizliliğiyle (Federer'in servisini

nereye indireceğini söylemek çok zordur) ve hedeflemesiyle (topu istediği yere, ya da istediği yerin son derece yakınına indirmekte sürekli olarak başarı gösterir). Kaçarak vuruşlarıyla (ground strokes) , oyun başladığı andan itibaren (kendi servisi ya da rakibinin fark etmeksizin), hep aynıdır -aynı kurnazlık ve isabetlilik, kayda değer kuvvet ya da ustaca bir “dokunuş”. Federer’in “çizgileri boyamasını” (topu kenar çizgilerine ya da taban çizgisine tam olarak, ya da çok yakın olarak göndermesi) izlemek gerçekten nefes kesici bir tabloyu içselleştirmek gibidir. Ve teniste herhangi bir yerde onun dengesine ve raket yeteneğine (rakibin bir vuruşuna ağa yakın bir yerden vole vurarak karşılık vermek) denk kimse yoktur, ve burada da bu vuruşların en zorlarını bile sıklıkla sanki efor sarfetmeksizin yapar.

Bir kez daha, bütün bunların altında yatan ve bunları mümkün kılan *hareketliliktir*. Tenis yazarı ve gazeteci Mark Hodgkinson’ın, sadece Federer’in becerisi ve kazanımlarını değil, aynı zamanda tenis kortundaki özgün varlığını da açıklayan bir kitapta söylediği şekliyle: Federer “Bir Fısıltı gibi Hareket Ediyor”.

Bazılarına göre, özellikle de bu tarz meselelerle uğraşmayan kişilere göre, bu durum biraz “zorlama” gelebilir, **ancak Federer’in erkekler kategorisindeki “güçlü raketlerin” kuvvetini etkisizleştirmek ve onları yenmek için, hareketliliği kullanabilmesi ve diğer kayda değer yeteneklerinde dünyanın en güçlü baskıcı kuvvetlerinin aslında nasıl parçalanabileceğine ilişkin bir benzerlik bulunmaktadır, halk kitlelerinin onları baskıdan arındırılmış bir dünya ve toplum inşa etme yolunda hareket etmeleri için özgürleştirecek yaratıcı yaklaşımlara ihtiyacı vardır. Ancak bu benzetme ve Federer’in tenisinin devrimle alakası sadece buna indirgenemez ve indirgenmemelidir. Bunun ötesinde, temel insan ihtiyaçlarının -“hayret etme ihtiyacının” yerine getirilmesi- sanatın ve güzelliğin takdirle karşılanması Roger Federer’in tenisi ve insanlığın ihtiyacı olan devrimin arasındaki bağlantıdır.**

Federer’in tenisi sadece genetik olarak gelişmiş yüksek-seviye atletizmin ürünü değildir, aynı zamanda onun en yüksek yetenekte dünya çapındaki çağdaşları ve rakiplerinin bile ötesinde olan yaratıcı ve yenilikçi olana takdirin de ürünüdür. En yüksek seviyedeki tenis şampiyonları arasında, sadece Roger Federer sıklıkla vuruşlarıyla deney yapacak olandır, büyük

turnuvalardaki bir maçta sayı veya oyunu bile kaybetme riskini göze alarak bunu yapar. Kazanıyor olsa bile, bunu yapmazsa maçları *sıkıcı* bulacağını hisseden ve bazen bunu açıkça söyleyen sadece Roger Federer'dir. Bu Federer'in bir "disiplin eksikliği" değildir, tekrardan tenis sporunu karakterize edebilecek ve etmesi gereken -ve Roger Federer'in oyununda en yüksek formunda eden- sanata ve güzelliğe hayat verme ve onu takdir etmedir.

Tenisin en tepesindekiler arasında sayı, oyun ya da ma kaybetme riski taşımalarına rağmen "riskli vuruşlar" ve diğer sanat gösterileri yapmaya istekli olan ya da bunu gerekli bulan pek az kişi vardır. Nick Kyrgios, Avustralya'dan atletik ve yüksek seviyede yetenekli bir genç tenis oyuncusu, bunun en can alıcı örneklerindedir, ancak Federer haricinde ne Kyrgios ne de başkası inanılmaz sanatlık ve gerekli konsantrasyon ve evet, disiplin kombinasyonuna erişememiştir - dünya klasmanında rekabetçi tenise bunu yönlendirmek ve tercüme etmek, tekrar tekrar ma ve en prestijli ve yüksek dll Grand Slam turnuvaları gibi (ki bunlar neredeyse zirvedeki bütün tenis oyuncularını içeren, iki haftalık bir turnuvada kupayı kazanmak için istikrarlı biçimde arka arkaya yedi ma kazandırmayı gerektiren turnuvalardır) turnuvaları kazanmak için gereken istikrarla birleştirmek oldukça zordur.

Federer'in tenisinde "büyülü bir kalite" bulunduğu kadar, aynı zamanda bu istikrarlı ve çok çalışmanın da bir ürünüdür, hem saha dışında, fiziksel çalışmalarda en st düzeye ulaşmak için, hem de sahada bitmek bilmez saatlerce çalışmalar gerektirir. Ve sürekli olarak oyunda mental olarak ustalığa ulaşma isteği de vardır. Federer harika bir tenis öğrencisidir. Pratikte de gösterilmiştir ki, o çoğu zaman (rakibin "tercihsel yatkınlıklarını" bilerek ve bilek hareketlerini ve pozisyonunu gözlemleyerek) rakibin topu nereye indireceğini daha o vuruşa başlamadan bile anlayabilmektedir. Ve Federer, inanılmaz bir şekilde kendi oyununu *uyarlama* yeteneğine sahiptir.

Bütün bu fiziksel ve aynı zamanda mental hazırlık ve sürekli kendi oyununu "rtuşlaması" Federer'in hem inanılmaz derecede rekabetçi tenis başarılarında ve eşi görülmemiş sanatılığında altta yeten sebebi oluşturur. Hodgkinson, erken dönemlerinde, Federer her zaman güçlü bir rekabetçi kişiliğe sahip olsa da, Federer'in bir şeyleri sanatla yapmanın kazanmaktan bile daha önemli olduğu görüşüne yatkın olduğunu yazar. Bu Federer'in erkekler

oyununun tepesindeki başarılarında bile yansımıştır, Federer'in "drop shot" (topu ağın biraz üzerinden vurmak, özellikle de rakip sahanın en arkasındayken) kullanmaya direnmesinde, bunun her nasılsa tenis estetiğinin (ve belki de etiğinin) bir ihlali olduğuna inanması gerçeğinde bu görülür. Ancak, Federer sadece bu konuda fikrini değiştirip oyunun en etkili ve aynı zamanda da evet, sanatsal "drop shot"larından birini geliştirmekle kalmayıp, genel olarak, ve şükür ki Federer için -ve tenis oyunun nasıl bir güzellik içinde oynanabileceğini takdir eden herkes için- sanatsallık ve rekabetçi başarıların rakipsiz bir kombinasyonuna (ya da sentezine) erişmiştir.

Ve rekabetçi meydan okumalara ve meydan okumaları etkileyen teknolojik değişimlere kendini uyarlamaya devam etmiştir. Örneğin, on yıldan daha kısa bir süre önce, Federer, neredeyse tüm ciddi rakiplerinden daha küçük bir raketle oynuyordu, kendi küçük raketiyle istediği/ihtiyaç duyduğu vuruşları yapabilme ve sürekli hata yapmama konusunda yeterli yeteneğe sahip olduğunu hissediyordu. Ancak artan rekabet Federer'i sonunda raketinin boyutunu büyütmeye ikna etti, ki bu uzun süreli rakibi ve ezeli düşmanı Rafael Nadal'a karşı sonunda belirleyici şekilde üstünlüğünü ilan etmesinde önemli bir rol oynadı. 2016'nın son döneminde bir diz sakatlığı ve ameliyatından dönüp 2017'nin başlarında rekabetçi oyuna geri döndüğünde, raketinin artan boyutunun desteğiyle, Federer backhand vuruşunu geliştirmek için sistematik biçimde çalıştı, bu Federer'e, Nadal'ın onu savunmaya ve pozisyonunun dışında durmaya zorlayarak kazanan vuruşlarına (winning shot) daha zayıf kalmasını sağlama taktiğine karşılık verme ve üstünlük sağlama imkânı veren anahtardı. (Federer'in nasıl Nadal'ın taktiklerini rayından çıkarttığı ve Nadal'a karşı maçlarda üstünlüğü ele geçirdiğinin daha teknik özellikleriyle ilgilenenler için -ya da Federer'in kendi söylediği gibi, "Nadal şifresini kırmasını"- aşağıda bir notta bazı detaylar tartışılmıştır.)

Federer dünya klasmanında rekabetçi tenis oynamaya devam etmiştir, hala geç otuzlu yaşlarında (ki bu olağandışıdır, dünya klasmanındaki teniste bu kesinlikle "yaşlıdır") erkek tenisinin en tepesinde olmak için mücadele vermektedir. Federer'in güçlü bir rekabetçi kişiliği ve aynı zamanda eşi benzeri görülmemiş bir "sakinliği" koruyabilmesi kayda değer bir başarıdır, sadece tartışmasız erkek tenisi "bir numarası" olduğu dönemde değil (ve o zaman sürekli Tüm Zamanların En İyisi olarak gösterildiği) ondan sonraki pek çok yılda da. Birinin genç ve "tırmanıştayken", sıralamanın en tepesine ulaşmak isterken -ya da Djokovic'in durumunda,

daha olmamış olsa da, olma amacını açıkça belirttiği en çok Grand Slam şampiyonluğu kazanan ve “Tüm Zamanların En İyisi” onuruna erişme isteği- “aç” ve “konsantre” olması başka bir şey, şu anda Federer’de olduğu gibi erişilebilecek her şeye eriştikten çok sonra bile en yüksek seviyede başarıya ulaşma isteğini devam ettirmek bambaşka bir şeydir.

Ancak, başka bir diz sakatlığı ve ameliyatından sonra bu yaz (2020) en prestiji Grand Slam olan Wimbledon’da -ve Federer’in en çok başarıya ulaştığı, 8 defa kazandığı turnuvada- mücadeleye dönmeyi planlarken bile, koronavirüs tarafından getirilen, bu senenin Wimbledon turnuvasının iptalini de içeren engellerle birlikte, Federer’in ne zaman tenise döneceği belli değildir (ilginç şekilde, normalde ilkbaharın geç dönemlerinde yapılan Fransız Açık sonbahara ertelendi, ve şu ana dek iptal edilmedi -aşağıda, ekler kısmında bunun “Tüm Zamanların En İyisi” sorusu için önemine bakabilirsiniz). Her ne olursa olsun, yakın zamanda Federer’in yaşı sonunda onu yakalayacak ve dünya klasmanında mücadeleden emekli olacak. Olduğu zaman, Djokovic ve/veya Nadal (Federer’den 5 yaş küçükler) birkaç sene daha oynamaya devam edecek; ve, hala yapmadıysa birinin Federer’in Grand Slam rekorunu kırması mümkün, ki bu rekor şu anda 20’dir.

Ancak, Djokovic ve Nadal gerçekten ne kadar iyi olurlarsa olsunlar ve ne kadar Grand Slam kazanmayı başırırsa başarsınlar, onlar tenisi bıraktıklarında başkaları olacak, genç ve aç, Djokovic’in ve Nadal’ın en iyi zamanlarındaki oyunlarına erişecek ya da buna yaklaşacak. Federer’de ise, bu sadece bir *nicelik* meselesi, sadece istatistiklerle yakalanacak bir şey değil - Grand Slam turnuvaları kazanma sayısı, bir numaralı oyuncu olarak kalınan süre vb.- *nitelik* meselesidir: Federer’in yaratıcılık dehası ve sanatçılığı, herhangi bir dönemde ve bunda da eşi olmayan dehası ve sanatçılığı. Sporu yönetenler -ve medya kuruluşları ve diğer bundan gelir sağlayan finans kurumları- ne kadar bir şeyleri “rekabet” şeklinde tanıtmak zorunluluğunu hissetseler de, ve bu teniste kesinlikle mevcuttur, *gerçekte Federer’e “rakip” yoktur, onun oyuna yaklaşımı ve korttaki performansına benzeyen ve onun sanat ve başarı sentezine erişebilen kimse yoktur.* Federer gittiğinde, uzun bir süre boyunca ya da belki de hiçbir zaman Federer’in tenise getirdiği ve ilham verdiği güzelliği, evet, hayranlığı ve şaşkınlığı tekrar getirebilecek biri gelmeyecek.

Bu yazının konusunda dönmek gerekirse, başlıkta söylendiği gibi, yeni komünizmi temel alan devrimle hedeflenen gelecekte, tenis bu dünyada, kapitalizm-emperyalizm sisteminin dinamikleri ve dayatmaları ile, belirli seviyede finans ve kaynaklara sahip olanların (ya da bunların destekleriyle) getirdiği kısıtlamalarla şu an oynadığı rolün aynısını oynamayacaktır. Ancak, *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa'da* söylendiği gibi -bu çalışma, radikal derecede farklı ve çok daha iyi bir toplum ve dünya için somut bir plan ve coşkulu bir vizyonu sunmaktadır- sporun önemi ve spora ihtiyaç devam edecek, halk kitlelerini içeren, onların sağlıklarını ve rekreasyonlarını desteklemek için basit spor aktiviteleri üzerine vurgu yapılacak ancak aynı zamanda bu radikal yeni toplumun değerleri ve ilişkileri çerçevesinde tam zamanlı (profesyonel) sporlar için de destek sunarak rekabet edenler ve bu tür mücadeleleri takip edenler arasında arkadaşlık ve yoldaşlık ilişkisi yaratmak amaç edinilecektir, ve sporların en yüksek seviyelerinde ilham kaynağı olacakları hayranlık, şaşkınlık ve mutluluk ifade etme gücü de desteklenecektir.

Bu perspektiften bu devrimi gerçekleştirmek için ve sonunda mümkün kılacağı her şey için aktif olarak çalışmayı ipe çekerken, bu devrim için gereken vizyonu, hedefleri, bu devrimi için mücadele etmesi gereken toplumu ve dünyayı değersizleştirmek istemiyorsak, şu anda egemen olan kapitalizm-emperyalizm sisteminin halk kitleleri üzerinde empoze ettiği korkunç koşulların arasında bile **insanların yarattığı şeylerin uyandırdığı güzellik ve şaşkınlığı takdir etmede başarısız olmamalıyız**. Ve bu bakış açısıyla, Roger Federer'in tenisi ihtiyacımız olan devrimle gayet alakalıdır, devrim bugün hayal edilebileceklerden bile çok daha ileri seviyede güzelliğe ve **hayret etme ihtiyacına** imkan tanıyacaktır.

***Federer'in Nadal'a Karşı Kesin Üstünlük Kazanması Üzerine Not:**

Nadal solaktır ve özellikle de forehand vuruşunda topa çok fazla "üstten spin" (top spin) vererek vurur ve bu topun düştükten sonra yükseğe sıçramasına sebep olur (bu her yüzeyde doğrudur ancak özellikle toprak sahalarda etkilidir, ki bu sahalarda Nadal'ın en sevdiği ve en etkili olduğu sahalardır -bununla ilgili dahası ek bölümünde olacak). Bu faktörlerin ikisi de (Nadal'ın solak olması ve aşırı top spin vuruşları) Nadal'ın Federer'e karşı maçlarda Federer'e

çokça problem çıkarmasına neden oldu, çünkü (pek çok nedenden, ağın sahanın ortasında kenarlarından daha alçak olması da dahil) topa sahanın tamamı boyunca vurmak, topu ağın daha yüksek olduğu, vuran oyuncunun bulunduğu tarafa (“down the line” ya da “çizgi üzerinde”) vurmaktan daha kolay ve az risklidir. Yani, Federer’e karşı maçlarında her sayı oyununda Nadal, kendi forehand’ini kullanarak yüksek başarı seviyesiyle topu sağlam olan Federer’in daha güçlü vuruşu olan forehand’i yerine backhand’ini kullanmaya zorlanacağı şekilde kortun öteki ucuna (“cross-court” ya da “çapraz vuruş” yaparak) gönderirdi. Nadal’ın çapraz vuruşlarında forehand’inde kullandığı aşırı top spin - Federer topa “değmeden” önce topun omuz hizasına kadar, hatta bazen daha da yükseğe zıplamasına sebep olarak- Federer’in ya zayıf bir vuruş yaparak Nadal’a bir “winner” (Federer’in karşılık veremeyeceği bir vuruş) şansı tanımasına ya da Federer’in backhand’ini “iskalamasına” (topu ağa vurmasına ya da “dışarı” atmasına) sebep olarak Nadal’a sayıyı kazandırırıldı. Bu özellikle Nadal’ın, Federer’in backhand’ine doğru bol top spinli forehand üzerine forehand vurduğu uzun soluklu sayılarda belirginleşirdi -Nadal bunu genelde başarırdı, çünkü Federer’in topa “yön değiştirterek” topu “çizgi üzerinden Nadal’ın backhand’ine göndermesi zordu ve bunu denerken Federer topa kötü bir vuruş yaparak dışarı vurup veya ağa takıp sayıyı direk kaybetme ya da Nadal’ın kolaylıkla bir winner’la karşılık verebileceği kötü bir vuruş yapma riskini alıyordu, ki bu büyük bir riskti.

2016’nın sonlarına doğru bir diz sakatlığı ve ameliyatından rekabetçi tenise geri dönme sürecinde Federer backhand’ini geliştirmeye çalıştı -şimdi daha büyük raketinin de yardımıyla- ve bu Federer’in baseline’da kalabilmesine (giderek daha geriye, artan bir defansif pozisyona itilmenin aksine) ve oradan topu hemen karşılayabilmesine (daha o kadar yükseğe sıçramadan) imkân tanıdı. Böylece Federer daha kontrollü biçimde backhand’iyle winner vurabilmeye ve backhand vuruşları daha geniş bir yelpazede yaparak Nadal’ın daha zayıf backhand’ine doğru çizgi üzerinden gönderebilmeye başladı. Bu, Federer’in 2017 Avustralya Açık finalinde (her yıl yapılan 4 Grand Slam turnuvasından biri) Nadal’ı yenmesiyle sonuçlandı. O zamandan beri, ikisi arasında oynanan 5 maçın 4’ü Federer’in zaferiyle sonuçlandı -tek yenilgisi de 2019 Fransa Açık yarı finalinde (başka bir Grand Slam), toprak sahada inanılmaz güçlü rüzgar altında Federer’in kendi oyununu oynamasının mümkün olmadığı bir durumda geldi. Federer’in oyunu diğer oyuncularından çok daha fazla derecede incelik ve “dokunuşa” ve esasen geniş bir yelpazeden

vuruşlar seçmeyi mümkün kalan pozisyon almaya dayalı olduğundan bu durumda Federer'in oyununu oynayabilmesi imkansızdı (Diğer profesyonel tenisçiler daha çok kuvvete dayalı oynarlar).

Ek: Tüm Zamanların En İyisi

Bu yazının ana kısmında söylendiği üzere, bir açıdan erkekler tenisinde kimin Tüm Zamanların En İyisi (GOAT) olduğu tartışması (şu an Roger Federer, Rafael Nadal ve Novak Djokovic arasında dönen bir tartışma) yanlış temeldedir, özellikle de (genelde böyledir) bu tartışma *niceliğe* dökülürse -kaç Grand Slam kupaları olduğu vs.- çünkü Roger Federer'de *nitelik* çok daha önemlidir: dünya klasmanında oynarken oyuna getirdiği özgün esasen yeri doldurulamaz sanat. Ancak, bu nicel anlayıştan kopmadan, nicelik sorusunu inceleyelim -bilimsel biçimde, önemli boyutlarda alakalı kanıtları ele alarak.

Öncelikle, genellikle başarı ve iyilik ölçüsü olarak en temel görülen şey kazanılan Grand Slam sayısıdır. Kısa süre sonra söyleyeceğim üzere bu sayı tek başına alındığında yeterli bir ölçüt olmasa da (özellikle de Tüm Zamanların En İyisi konusunda), resmin önemli bir kısmını teşkil ediyor. Şu anki Grand Slam kupa sayıları şöyle: Federer 20, Nadal 19, Djokovic 17.

Ancak bunu daha detaylıca incelersek, Nadal'ın kupalarının çoğunun (19'un 12'sinin) *spesifik bir zeminde-toprak*- Fransız Açık Turnuvası'nda kazanıldığını görürüz. Federer'in kazandığı Grand Slam'lerin önemli sayıda onun en sevdiği zeminde -çimen, Wimbledon'da- kazanıldığı doğrudur, ancak Federer'in kazandığı kupaların *çoğunluğu başka* zeminlerde kazanılmıştır. Ayrıca bu sadece bazı yorumcuların dediği gibi: "Federer kendi sevdiği zeminde, Nadal da kendi sevdiğinde en iyi." şeklinde değildir. Eğer Federer'in kazandığı 20'den Wimbledon çiminde kazandığı 8'i çıkarırsak ve Nadal'ın kazandığı 19'dan Fransa Açık toprağında kazandığı 12'yi çıkarırsak, şu sayılara ulaşırız: *Federer 12, Nadal 7* -toplam sayılardan (20 ve 19) *çok daha büyük* bir fark.

Bunun ötesinde, toprak sadece "başka bir zemin" değil. Diğer Grand Slam turnuvalarının oynandığı hem çim sahalardan, hem de "sert sahalardan" (çoğunlukla asfalt ya da betondan olan sahalardan) son derece farklı bir zemindir. Toprak, topun daha yükseğe zıplamasına sebep

olur ve oyunu “yavaşlatır”, bu da “winner” (servis ya da başka vuruşlarla) vuruşlar yapmayı zorlaştırır ve oyunun büyük kısmı uzun, rakibi yoran ralliler oynamak olan tenisçilere ekstra avantaj sağlar. Bunların hepsi Nadal’ın oyunun güçlü yanlarını destekler. Özellikle erkekler tenisinde toprak ve diğer zeminler arasında sadece küçük değil, ciddi bir fark olması, *Fransız Açık’ı kazanan ancak hiç başka Grand Slam kazanmayan en az 10 oyuncunun varlığı ve bazı büyük, pek çok Grand Slam galibiyeti olan (çim ve sert sahalarda) tenisçinin hiç Fransız Açık’ı kazanmamış olması* -örnek olarak Pete Sampras (14 Grand Slam zaferi), Jimmy Connors (8), John McEnroe (7), Stephan Edberg ve Boris Becker (6)- gerçeğini yansıtır. (Bunun yanı sıra, kadınlar arasında, pek çok Grand Slam kazanmış ama hiç Fransız Açık kazanmamış olan oyuncular listesi Venus Williams, Virginia Wade ve Martina Hingis’i içerir. Ayrıca Fransız Açık’ta zafer elde etmiş olsa da Serena Williams -meşruiyetle kadınlar tenisinde tüm zamanların en iyisi sayılabilecek bir oyuncu, hatta tüm spor branşlarında en iyi kadın atletlerden biri- diğer zeminlere kıyasla Fransız Açık’ta çok daha az başarı elde etmiştir.)

Zeminlerdeki bu farklılık Federer ve Nadal arasındaki başa baş mücadelede ciddi yansıma bulur: Toprak hariç her zeminde Federer avantajlıdır, ancak toprak zeminde Federer’in Nadal’a karşı galibiyet oranı %15’ten azdır!

15 yıldan fazla zaman önce toprak dışındaki zeminlerde yapılmaya başlanan değişimler - özellikle de Wimbledon çiminde- hala Wimbledon çiminin topun kortta kaymasına sebep olduğu gerçeğine rağmen Wimbledon sahalarının diğer sert zeminlerden “daha hızlı” bir oyun deneyimi yaşatmamasına sebep olmuştur. Kısaca, bu toprak dışındaki zeminler çok daha benzer duruma gelmiştir - artık çim sahalar sert zeminden ciddi farklı olmayacak şekilde- ve kesinlikle bu fark toprak zeminlerle olan fark kadar değildir. Yani, Federer’in Wimbledon zaferleri -bu değişimler başladıktan *sonra* gelmişlerdir- Nadal’ın Fransız Açık başarılarıyla kesinlikle aynı kefedede değildir.

Bütün bunlar kazanılan Grand Slam sayısının önemini perspektife koymaktadır. Nadal bu sene Fransız Açık’ı kazanarak Federer’in 20 galibiyetine ulaşsa da (bu sene Fransız Açık’ın yapılacağını varsayarsak) bu, genel başarı temsili olarak Federer’in Grand Slam galibiyetlerinin çok daha anlamlı olduğu gerçeğini değiştirmez.

Djokovic kıyasında, onun 17 Grand Slam galibiyeti de farklı turnuvalara yayılan şekildedir, çoğu Avustralya Açık'ta gelse de önemli sayıda Wimbledon ve ABD Açık zaferi de vardır. (Djokovic de Federer gibi Fransız Açık'ı sadece bir kere kazanmıştır). Birkaç yorumcu, şu an sağlıklı ve en yüksek formunda olan Djokovic'in Federer'i Grand Slam kupası sayısında yakalayabileceği ve hatta geçebileceği görüşündedir (hatta bazıları buna kesin gözüyle bakmaktadır).

Ancak bu kesin değildir. Federer kupalarının büyük çoğunluğunu 2010 yılından önce 20'li yaşlarında kazandı -ancak 35 yaşından sonra son 3 senede 3 kupa kazanması da onun başarısının bir ölçüsüdür. Djokovic şu an 33 yaşında ve tıpkı Federer'in karşılaştığı Nadal ve 2010'dan hemen sonra formu zirve yapan (orta 20'li yaşları) Djokovic gibi güçlü bir rekabet içerisinde, yazının ana kısmında söylendiği gibi Grand Slam kazanma iştahına sahip yetenekli gençlerden oluşan bir rekabet. Yaş konusunun yanı sıra (dünya klasmanında teniste 30 ve hatta 35 yaşı son derece yaşlı sayılır), sakatlık riskinin de artan yaşla arttığı bir gerçektir ve Djokovic erkek tenisinin zirvesinde veya ona yakinken de sakatlıktan kaçabilmiş değildir. (Federer'in 35 yaşından sonra ameliyat ve sonrasında rehabilitasyon gerektiren bir diz sakatlığından dönüp birkaç Grand Slam kazanması da onun harikalığının bir göstergesidir). Başka sebeplerin yanında bundan da ötürü, Djokovic'in (neredeyse) kesin olarak Grand Slam kupa sayısında Federer'i ve Nadal'ı da geçeceği öngörülerini duyan biri "o kadar da acele etme" şeklinde cevap vermeye meyillidir (Nadal'ın özellikle de Fransız Açık olmak üzere başka bir Grand Slam kazanacağına dair gayet mümkün olan gerçeği ve Federer'le ilgili önceden yapılan hata gibi birden fazla kazanamayacağı düşüncesinin gerçek dışılığını da hesaba katmak gerek).

Tüm Zamanların En İyisi tartışması konusunda, Djokovic'in Federer'e karşı küçük bir başa baş maçlarda üstünlüğü (27'ye 23) olduğu gerçeği vardır. Bunun, Djokovic'in Federer'i ancak Federer'in 30'u geçtiği, Djokovic'in 20'li yaşlarında olduğu zamanlarda yenebilmeye başlamasının sonucu olduğu belirtilmektedir. Djokovic yakın zamanlardaki üstünlüğünü devam ettirdi, kazandığı maçların bir kısmı çok yakın olsa da ve oynadıkları son 3 maçın 2'sinde Federer Djokovic'i yense -2019 yıl sonu şampiyonasında ezici biçimde yaptığı gibi- ya da gerçekten çok çok yakından kaybetse de, Wimbledon 2019 finalinde olduğu gibi (Bu finalde Federer kendi servisinde 2 "maç puanı" tepti ve sonunda neredeyse 5 saat süren klasikleşmiş bir maçta kalp kırıcı bir yenilgi aldı. Bunun analizi için aşağıdaki nota bakın.**)

Bu yıkıcı mağlubiyetten sonra Federer Djokovic'i yıl sonu şampiyonasında kesin biçimde 2-0'la geçti (Federer bu turnuvayı kazanamamış olsa da). Bundan birkaç ay sonra Avustralya Açık'ta Djokovic'e kaybettiği doğrudur (Djokovic bu turnuvayı kazandı) ancak bu yarı-final maçında Federer açıkça sakatlanmıştı ve en iyi oyunundan çok uzak kalmıştı. Dünya klasmanında tenis yeniden başladığını varsayarsak, şöyle ya da böyle tamamen, Nadal üzerinde olduğu gibi Federer'in Djokovic üzerinde de üstünlüğü ele geçirip geçiremeyeceğini göreceğiz, belki bir kez daha, Federer sevdiği sporu rekabetçi seviyede oynamayı noktalamanın zamanının geldiğini düşünene kadar.

Ne olursa olsun, resmin önemli bir kısmı başabaş mücadele ve Grand Slam sayısı olsa da, Tüm Zamanların En İyisi onurunu kazanması gerekeni belirlerken tek önemli olan faktörler bunlar değildir. Yukarıda söylendiği gibi, Federer'in Djokovic tarafından başabaş mücadelede geçilmesi Federer'in 30'lu yaşları geçtiği dönemde olsa da (bu yaş, Federer ve kadınlarda Serena Williams öncesinde tenisçilerin zirve formlarından çok uzakta oldukları varsayılan, özellikle de Grand Slam kazanma konusunda, bir zamandır. Federer 2018'te kazanmayı başardı ve bir sonraki sene Wimbledon'da da çok yaklaştı.) Federer'in "uzun ömürlülüğü" Tüm Zamanların En İyisi tartışmasında başka bir boyut. Bu sadece "dayanabilme" meselesi değil, etkileyici başarılarına ekleme yapmaya devam etme meselesi.

Toplam başarılarla bakıldığında, Federer, 103 ile Nadal ve Djokovic'ten çok daha fazla turnuva kazandı (Nadal 85, Djokovic 79). 1227 ile Nadal (977) ve Djokovic'ten (893) çok daha fazla maç kazandı. 31 ile Nadal(27) ve Djokovic(26)'ten çok daha fazla Grand Slam finaline kaldı. Federer 47 ile Djokovic (36) ve Nadal'dan (33) daha fazla Grand Slam yarı finali kazandı. Daha da etkileyici olarak, Federer Grand Slam yarı finali (23) ve çeyrek finalinde (53) *arka arkaya bulunma* konusunda Djokovic ve Nadal'ı son derece geride bıraktı, ki bunlar başarması inanılmaz zor şeyler.

Farklı istatistiklerle ilgili daha uzun uzadıya gitmek mümkündür (ve inanıyorum ki en alakalı istatistikler Federer'in Tüm Zamanların En İyisi olduğu argümanını destekler niteliktedir, bazıları Nadal ve Djokovic'i destekler nitelikte olsa da) ancak yine, istatistikler resmin parçası olsa da tamamı değildir ve olayın esasına inemez. Burada söylenenlere dayanarak, yazının ana

kısımının bitimine yakın yazdığım bir kısımla bitirmeme izin verin:

Ancak, Djokovic ve Nadal gerçekten ne kadar iyi olurlarsa olsunlar ve ne kadar Grand Slam kazanmayı başarsa başarsınlar, onlar tenisi bıraktıklarında başkaları olacak, genç ve aç, Djokovic'in ve Nadal'ın en iyi zamanlarındaki oyunlarına erişecek ya da buna yaklaşıacak. Federer'de ise, bu sadece bir *nicelik* meselesi, sadece istatistiklerle yakalanacak bir şey değil - Grand Slam turnuvaları kazanma sayısı, bir numaralı oyuncu olarak kalınan süre vb.- *nitelik* meselesidir: Federer'in yaratıcılık dehası ve sanatçılığı, herhangi bir dönemde ve bunda da eşiti olmayan dehası ve sanatçılığı. Bir sporun yönetici kurumları -ve televizyon ağları ve diğer bundan gelir sağlayan finans kurumları- ne kadar bir şeyleri "rekabet" şeklinde tanıtmak zorunluluğunu hissetseler de, ve bu teniste kesinlikle mevcuttur, *gerçekte Federer'e "rakip" yoktur, onun oyuna yaklaşımı ve korttaki performansına benzeyen ve onun sanat ve başarı sentezine erişebilen kimse yoktur.* Federer gittiğinde, uzun bir süre boyunca ya da belki de hiçbir zaman Federer'in tenise getirdiği ve ilham verdiği güzelliği, evet, hayranlığı ve şaşkınlığı tekrar getirebilecek biri gelmeyecek.

****Federer'in 2019 Wimbledon Finalinde Djokovic'e Karşı Yakın Mağlubiyeti Hakkında Not**

Federer'in 2019 Wimbledon finalinde Djokovic'e karşı kendi servisinde elde ettiği 2 maç puanını kazanmayı başaramaması konusu Djokovic'in "pes etmezliğinin" yanı sıra ondan çok, daha da somut biçimde, Federer tarafından atılan yanlış adımlardadır. 2 maç puanının ilkinde, Federer ilk servisini çok yakından kaçırdı -ki oyuna geçirmeyi başarsa yüksek ihtimal ona oyunu kazandırırdı- ve o sayının ikinci servisinde Djokovic servisi kortun ortasının derinliğine doğru yanıtladıktan sonra Federer, topu Djokovic'in backhand'inin köşesine doğru göndermeyi denedi -ki bu Djokovic'i savunmaya itip Federer'e avantajı verirdi, kazanmasına sebep olacak şekilde-. Ancak bunu denerken Federer topu çok sert bir açıyla vurarak topu dışarı attı ve sayıyı Djokovic kazandı. Sonraki sayıda, Federer'in ilk servisi içerdeydi ve Djokovic tarafından gayet sıradan bir return'e karşı Federer ağa gitmeye karar verdi, Djokovic'in karşılık veremeyeceği (ya da zayıf bir karşılık vererek Federer'e winner şansı tanıyacağı) bir voleyle sayıyı hızlıca bitirmeyi amaçlıyordu. Ancak bu durumda Federer'in "ağa yaklaşma vuruşu" Djokovic'i köşede kötü bir

vuruşu zorlayacak kadar başarılı olmadı. Bunun yerine, Federer'in yaklaşma vuruşuna Djokovic bir forehand winner ile karşılık verdi ve Federer'in forehand vole denemesinin yetişemeyeceği bir yol izleyerek sahaya indi. O andan sonra, şüphesiz morali düşen Federer sonraki iki sayıyı ve oyunu kaybetti -ayrıca maçı o anda bitirme şansını da-. "Teslim olmaktan" uzak olsa da ve Djokovic'le 8 oyun daha oynasa da sonunda tie-breaker'ı kaybederek maçı da kaybetti.

Yine, Djokovic'e güçlü durduğu ve teslim olmadığı için tebrikler kesinlikle gitmelidir. Ancak, en azından bunlar kadar, Federer'in en büyük zaferlerinden birine -kariyerinin bu kadar geç bir döneminde Federer'i son birkaç yıl boyunca yenen başka bir büyük oyuncuya karşı Grand Slam kazanmak- bu kadar yakın bulunmanın baskısı altında olduğunu anlamak gerekir. Sonuç olarak, birkaç inçin karar verici olduğu bir noktada, Federer kazanmayı en ince bir farkla başaramadı. Federer bu iki sayıdan herhangi birini biraz daha az stresle oynasa, maçı kazanması son derece mümkündü. (İlk maç sayısında, Federer Djokovic'in return'ünden sonra daha az sert bir vuruş yapıp topun içerde olduğundan emin olarak Djokovic'in backhand'ine biraz daha alan tanıması ancak yine de iyi bir vuruş yaptıktan sonra buradan avantajı elde edip maçı bitirmeye oynaması mümkündü. İkinci maç sayısında, burada yine Federer'in yaptığı gibi pasif olmayan agresif bir yaklaşım sergilemek doğru ve gereklidir -ayrıca zordur da, çünkü böyle bir durumda rakibin hata yaparak sayıyı size vermesini umarak topu oyunda tutmaya yönelik oynamak çok çekicidir. Ancak hemen ağa gelmek yerine Federer yine sayıyı biraz daha uzun oynayıp açık bir avantaj elde etmeyi ve sonradan ağa gelip ya da yerden bir vuruşla maçı kazanmayı denemeyi seçebilirdi. Ya da Federer ağa sayının başlangıcından bu kadar kısa bir zaman sonra gelme niyeti vardysa, tıpkı Djokovic'in return'ünden sonraki ilk vuruşuyla yaptığı gibi, Djokovic'in backhand'ine doğru bir ağa yaklaşma vuruşu yaparak onu galibiyete götüren bir voleyle sonuçlanacak bir fileyi geçme vuruşuna zorlamak herhalde daha iyi olurdu. Tabii ki -tabii ki!- şimdi ve buradan bu fikirleri söylemek çok daha kolay, sahadan ve oyunun kritik anından uzakta ve böyle bir durumun kaçınılmaksızın getirdiği inanılmaz baskı olmaksızın, saniye içinde karar verilmesi gereken bir durumda olmadan; ancak durumun sıcaklığından arınmış fikirler geçerli ve değerli olabilir -her şekilde, değerlerine bakılmaksızın bu gözlemleri önermekten kendimi alı koyamadım!)

Bu yazının ana kısmında yazdığım üzere:

Federer'in güçlü bir rekabetçi kişiliği ve aynı zamanda eşi benzeri görülmemiş bir "sakinliği" koruyabilmesi kayda değer bir başarıdır, sadece tartışmasız erkek tenisi "bir numarası" olduğu dönemde değil (ve o zaman sürekli Tüm Zamanların En İyisi olarak gösterildiği) ondan sonraki pek çok yılda da. Birinin genç ve "tırmanıştayken", sıralamanın en tepesine ulaşmak isterken - ya da Djokovic'in durumunda, daha olmamış olsa da, olma amacını açıkça belirttiği en çok Grand Slam şampiyonluğu kazanan ve "Tüm Zamanların En İyisi" onuruna erişme isteği- "aç" ve "konsantre" olması başka bir şey, erişilebilecek her şeye eriştikten çok sonra bile en yüksek seviyede başarıya ulaşma isteğini devam ettirmek bambaşka bir şeydir, şu anda Federer'de olduğu gibi.

Ancak ironik biçimde, aynen bu kararlılık çoğu zaman inanılmaz bir baskı hissettirir, özellikle de birinin ana rakiplerine karşı, onları yenmenin son derece ciddi bir önemi olduğu bir anda ve özellikle yakın zamanda size üstünlük kurdukları bir dönemde, ki bu 2019 Wimbledon şampiyonluk maçında Djokovic'e karşı Federer'in durumuydu.

-
1. "Materialism and Romanticism: Can We Do Without Myth?" Bu revcom.us'de *BA's Collected Works* içinde ulaşılabilir *Getting Over the Two Great Humps: Further Thoughts on Conquering the World* yazısından bir parçadır.
  2. Mark Hodgkinson, *Fedegraphica, A Graphic Biography of the Genius of Roger Federer, Updated edition*, Aurum Press; Revised edition, 2018. "Moves Like A Whisper" bu kitabın 4. Bölümünün başlığıdır.
  3. *Constitution for the New Socialist Republic in North America*, Bob Avakian tarafından yazılmış olup revcom.us'de mevcuttur.